Kitaaba Daani’el - Lakkoofsa Dhibba Tokko fi Digdamii Shan

Hiika Raajii Hafuuraa Banuu: Daani’el 11:40 Hiikuu fi Hiikni Isaa Kiristaanummaa Ammaa irratti Qabu

Jeff Pippenger

2024-03-09

Lakkoofsi afurtamaan Daani’el boqonnaa kudha tokkoo yeroo dhumaatti jalqaba; garuu lakkoofsichi yeroo dhumaa lama adda baasa; kanaafis barataan raajii yeroo dhumaa isa jalqabaa yeroo dhumaa isa lammaffaa wajjin akka walsimsiisuu danda’u ni taasisa. Yommuu hojiirra oolmaan kun raawwatamu, sararri seenaa hordoftoota Miiler inni bara 1798 jalqabe seenaa Yunaayitid Isteetis bara 1989 wajjin wal cinaa deema. Sararoonni lamaan sarara gaanfa Pirootestaantii dhugaa fi sarara gaanfa Rippabilikaanii bineensa lafaa isa Mul’ata boqonnaa kudha sadii keessa jiruu adda baasu. Sararoonni lamaan yeroo dhumaa bara 1798tti jalqabu; yeroon dhumaa bara 1989 immoo kan raawwatu, mallattoolee daandii dhugaa kanneen lakkoofsicha keessatti chaappaan isaanii irraa hiikamu guutuu taasisuu fi isaaniif dhugaa ba’umsa lammaffaa kennuu qofa dha.

Sochiin ergamaa sadaffaa Onkoloolessa 22, bara 1844 dhufe, garuu fincila waggaa torbaa bara 1856 irraa hanga bara 1863tti tureen duubatti tursiifame. Dhufaatiin ergamaa sadaffaa Fulbaana 11, bara 2001 irra deebi'ame. Barri 1863 qubannaa jalqabaa Israa'el durii Qaadeshitti godhe fi fincila basaastota kurnaniitiin fakkeenyaan dursee agarsiifamee ture; guyyaan Fulbaana 11, bara 2001 immoo qubannaa dhumaa Israa'el durii Qaadeshitti godhe fi fincila Museetiin fakkeenyaan dursee agarsiifamee ture. Fincilli bara 1863 fincila jalqabaa Qaadeshitti ta'ee murtii lafa onaa keessatti du'uu fide bakka bu'e. Fincilli Fulbaana 11, bara 2001 fincila dhumaa Qaadeshitti ta'ee du'a hoggansa Adveentizimii Laawodiiqeyaa fide bakka bu'e.

Bu’uun ergamaanii Adoolessa 11, 1840 irratti bu’e, kan sochii bara 1840 hanga 1844tti turee banee, kan Obboleettii Waayit “mul’ata ulfina qabeessa humna Waaqayyoo” jettee waamte, Fulbaana 11, 2001 fakkeenyaan agarsiise; akkasumas mul’ata ulfina qabeessa humna Waaqayyoo ta’e adda baase.

> “Malaa’ikaan labsii ergamaa sadaffaatti walitti makamu ulfina isaatiin lafa guutuu ibsuudha. Asitti hojii addunyaa mara hammatee fi humna addaa hin baramneen guutame raawwatamu dursee dubbatameera. Sochiin dhufaatii Gooftaa bara 1840–44 mul’ata ulfina qabeessa humna Waaqayyoo ture; ergaan ergamaa isa jalqabaa gara buufata hojii ergamootaa addunyaa hundaatti geeffame, biyyoota muraasa keessatti immoo haaromsa amantii jaarraa kudha jahaffaa irraa jalqabee lafa kam iyyuu keessatti mul’ate caalaa fedhiin amantii guddaan argame; garuu kun hundi sochii jabaa akeekkachiisa isa dhumaa ergamaa sadaffaa jalatti ta’uun caalameera.” The Great Controversy, 611.

The first arrival of the third angel on October 22, 1844 (the first Kadesh), was to finish the work,

but God’s people chose to select a new leader and return to Egypt. By 1863, they had “rebuilt Jericho”, instead of participating in God’s work in bringing down the walls of Jericho. They were therefore cursed, with the death in the wilderness.

> Yoshuaanis yeroo sana isaan kakachiisee akkana jedhe: “Namni magaalaa Yerikoo kana ka’ee ijaaru Waaqayyo duratti abaaramaa haa ta’u; hundee ishee ilma isaa angafaan ni kaa’a, karrawwan ishee immoo ilma isaa quxisuudhaan ni dhaaba.” Yoshuaa 6:26.

Akkuma Israa’el durii Kaadesh isa jalqabaatti, ergaa Iyyaasuu fi Kaaleb didanii turan sanaan ta’e, akkuma sana Israa’el yeroo ammaa Kaadesh isa jalqabaatti (1863) finciluun isaanii abaarsa Iyyaasuu of irratti fide. Ergamichi sadaffaan Fulbaana 11, 2001tti (Kaadesh isa dhumaa) yeroo deebi’etti, hojii dhumaa kan Waaqayyo Yerikoo fi dallaa ishee gad buusuuf dura raawwatamu jalqabame.

Guyyaan Onkololeessa 22, 1844 dhufaatii ergamaa sadaffaa agarsiisa; kana gochuudhaanis guyyoota dhumaa keessatti dhufaatii seera Dilbataa isa dhiheenyatti dhufu agarsiisa. Barri 1863 xumura yeroo qormaataa ergamaa sadaffaa isa Onkololeessa 22, 1844 jalqabe agarsiisa. Kanaafuu, Yesuus yeroo hunda dhuma jalqabaan waan argisiisuuf, barri 1863 mallattoo seera Dilbataa isa dhiheenyatti dhufuuti. Bara 1863 sabni sun garee lamatti qoodame; akkasuma, yeroo seerri Dilbataa dhufutti, gareewwan lama ifatti ni mul’atu.

Yeroon qormaataa ergamaa sadaffaa seenaa Millerite keessatti bara 1844 jalqabee bara 1863 xumurame; jalqabni fi xumurri isaa lamaan iyyuu seera Dilbataa bara dhumaa mallatteessan. Seenaa jalqaba (1844) fi xumura (1863) gidduu jiru keessatti fincilli sochii Millerite (1856) argama. Kanaafuu, yeroon kun mallattoo “Dhugaa” baata. Fulbaana 11, 2001 yeroo lammaffaaf gara Kadeshitti deebi’uun jalqaba adeemsa qormaataa ergamaa sadaffaa agarsiisa; adeemsi kunis, akkuma bara 1863n fakkeenyaan agarsiifame, seera Dilbataa dhiheenyatti dhufu irratti xumurama.

Seera Dilbata sanaa irraa jalqabee hanga carraan qoramuu namaa cufamutti, seenaa sana keessatti murtii hojii-raawwachiisummaa sagaagaltuu Baabilon irratti raawwatamuun akka agarsiifametti, Yerikoo fi dallaan ishee ni diigamu. Lakkoofsi afurtamaan bara 1798tti jalqaba, lakkoofsa afurtokkootti immoo Seera Dilbata yeroo dhihoo dhufu irratti xumurama. Yeroon dhumaa kan bara 1798tti ta’e sarara keessaa waldaa Waaqayyoo bakka bu’a; kunis Miileroota sochii ergamaa isa jalqabaa irraa jalqabee hamma sochii ergamaa isa sadaffaa fi nama kuma dhibba tokkoo fi afurtamii afuritti ga’a. Kun hundinuu lakkoofsa tokko keessatti argama.

Bara 1798tti mootiin kibbaa olaantummaa argachuu isaatiin kan jalqabe waraanni mootii kaabaatii fi mootii kibbaa gidduu ture, bara 1989tti, yeroo mootiin kibbaa tumsa mootummoota shanaffaa fi ja’affaa raajii Macaafa Qulqulluu gidduutti uumameen injifatametti, xumurame. Hordoftoonni Miiler waraana mootii kaabaatii fi mootii kibbaa bara 1798tti jalqabe akka waraana Roomaa irratti geggeeffametti hubatan; isaanis Roomaa humnoota badiisa fidan lamaan, jechuunis sirna waaqeffannaa waaqolii tolfamoo fi sirna phaaphaasummaa qofa akka taatetti ilaalu turan. Yeroo waraanni sun bara 1989tti xumurametti, humnoonni badiisa fidan sadan hundi keessatti hirmaatanii turan; kunis fakkeenyi raajii humnoonni sadan sun addunyaa gara Armaagedoonitti geessuu isaanii agarsiisu jalqabuu isaa mallatteesse. Armaagedoonis Daani’el boqonnaa kudha

tokko lakkoofsa afurtamii shan keessatti bifa teessuma lafaatiin ibsameera.

Lakkoofsonni afurtamaa hanga afurtamii shanii sochiiwwan raajii humnoota sadan phaaphaasicha galaanotaa fi gaara qulqulluu ulfina qabeessa gidduutti gara dhuma isaatti geessanii adda baasu. Sirriitti yoo hubatame, seenaan raajii lakkoofsa afurtamii tokko keessatti mul'ifame lakkoofsota afurtamii tokkoo hanga afurtamii afurii of keessatti hammata.

Kanaafuu, yeroo dhumaa bara 1989 irraa jalqabuun, ragaa lammaffaa bara 1798 wajjin, jalqabaa fi xumura waraana mootii kibbaatii fi mootii kaabaa gidduu jiru adda baasuun, lakkoofsonni afurtamii tokkoo hanga afurtamii afuriitti jiran tokkummaa dachaa sadii phaaphaasummaa madaan ishee inni du'a geessisu fayye sanaa adda baasu; lakkoofsa afurtamii shan keessatti immoo isheen gara dhuma isheetti dhufti. Lakkoofsonni kun, ilaalcha kanaan yeroo ilaalaman, seenaa waldaa Waaqayyootiin ala ta'e dhiyeessu; kunis hariiroo Macaafa Mul'ataa keessatti chaappaawwan torbanii fi waldoota torban gidduu jiruunis ni mul'ifama.

Sararri seena raajii raajotaatiin 1798 bakka buufamu irra caalaatti firdii qorannoo agarsiisa; sararri yeroo sanuma irraa 1989tti jalqabu immoo irra caalaatti firdii raawwachiisaa agarsiisa. 1798 irra caalaatti hojii ergamaa Kaka'umsa Walii Galtee sanaaf karaa qopheessu cimsee ibsa; 1989 immoo irra caalaatti hojii ergamaa Eliyaas cimsee ibsa.

Bara 1798, yeroo chaappaan macaafa Daani'el irraa hiikame irraa kaasee, beekumsi seenaa raajii dabalaa dhufuu isaa argina; seenaa kana keessatti Kiristoos saba Isaa gara hariiroo kakuu tokkummaa dhaabbataa waaqummaa fi namummaa dhugoomsuutti geessa. Kakuun bara dhumaa sun Caaffata Qulqullaa'oo keessatti irra deddeebi'amee adda baafamee ibsameera.

> Kunoo, barri ni dhufu, jedha Gooftaan, yeroo ani mana Israa'elii fi mana Yihuudaa wajjin kakuu haaraa godhu; akka kakuu ani guyyaa ani harka isaanii qabee biyya Gibxii keessaa isaan baasuuf abbootii isaanii wajjin godhe sanaatti miti; isaan kakuu koo cabsan iyyuu, ani isaaniif akka abbaa manaa tureera, jedha Gooftaan. Garuu kun kakuu ani mana Israa'el wajjin godhu ta'a; erga barri sun darbee booddee, jedha Gooftaan, seera koo keessa isaanii keessa nan kaa'a, garaa isaanii irrattis nan barreessa; ani Waaqa isaanii nan ta'a, isaanis saba koo ni ta'u. Namni tokko ollaa isaa, namni tokko obboleessa isaas, "Gooftaa beeki" jedhee si'achi hin barsiisu; inni xinnaan isaanii hamma inni guddaan isaanii hundinuu na ni beeku, jedha Gooftaan; ani hammina isaanii nan dhiisaatii, cubbuu isaanii immoo si'achi hin yaadadhu. Ermiyaas 31:31–34.

Raajonni hundi raaggoonni hundinuu guyyoota dhumaa adda baasu; himanni "guyyoota dhumaa" jedhu immoo raajii keessatti yeroo murtii agarsiisa. Ergamaan inni jalqabaa bara 1798, yeroo dhumaatti, murtiin bara 1844 banamuu isaa labsuuf dhufe; kunis akkasuma dhufaatii guyyoota dhumaa ti. Guyyoonni dhumaa kunis "guyyoota" Ermiyaas kan dhufanidha; yeroo Waaqayyo yakka saba Isaa "dhiisu" fi cubbuu isaanii "deebisee hin yaadanne" ta'u. Hojii kana immoo Kiristoos, Guyyaa Araaraa fakkeenya-dhugaa keessatti Akka Luba Ol Aanaa ta'ee, "guyyoota dhumaa" keessatti raawwata.

Adventizmiin Millaroota ta'e utuu ifa sadaffaa ergamaa kan Onkoloolessa 22, 1844 ga'e keessatti

amantiidhaan deemuudhaan itti fufee jiraatee, amma iyyuu Yesuus wajjin mana isaanii isa bara baraa keessa turan jechuun ni danda'ama. Kunis waan Ermiyaas yeroo "guyyoota sana booddee" jedhu ittiin kaase dha. "Guyyoonni sun" yeroowwan raajii kan gara 1844tti geessanii achittis xumuraman dha. Isaanis "guyyoota" Daani'el boqonnaa kudha lama keessatti eeraman dha.

> Ati hamma bara dhumaatti deemi; ati ni boqotta; dhuma guyyootaattis qooda kee keessatti ni dhaabbatta. Daani'el 12:13.

"dhuma guyyaa"tti, yookaan akkuma Ermiyaas jedhuutti, "guyyoota sana booddee," Kiristoos seera Isaa keessa keessaa saba Isaa keessa kaa'uu fi seera Isaa garaa isaanii irratti barreessuuuf kaayyoo qaba ture. Keessi keessaa sun uumama gadi aanaa ta'ee, yookaan akkuma Phaawulos isa waamuutti foon dha; garaan immoo uumama ol aanaa dha. Kakuun sun yeroo geeddaramuutti saba Isaatiif sammuu haaraa kennuu, yeroo Dhufaatii Lammaffaatti immoo dhagna haaraa kennuu abdachiisa. Namni Addaamiin kufe; inni bifa Waaqayyootiin uumamee ture, akkasumas uumama ol aanaa fi uumama gadi aanaa qabaatee uumamee ture. Kakuun Kiristoos immoo dhaloota namaa uumama isaanii dachaa sanaan abaarsa cubbuu irraa furuudha.

> Lafti seenaa lafaa kanaa isa dhumaa keessatti, kakuu Waaqayyo saba isaa ajaja isaa eegutti qabu haaromfamuu qaba. "Guyyaa sanatti bineensota dirree wajjin, simbirroota samii wajjin, wantoota lafa irra munyuuqan wajjin isaaniif kakuu nan godha; xiyyaa fi goraadee akkasumas waraana biyya keessaa nan cabsisa, nageenyaanis akka ciisan nan godha. Ani bara baraan si ofitti heerumsiisa; eeyyee, qajeelummaa keessatti, murtii keessatti, jaalala gaarummaa keessatti, fi araara keessatti si ofitti heerumsiisa. Amanamummaa keessattis si ofitti heerumsiisa; atis Waaqayyoon ni beekta."
>
> "'Guyyaa sanatti akkas ta'a; ani nan dhaga'a, jedha Waaqayyo; ani samii nan dhaga'a, isaanis lafa ni dhaga'u; laftis midhaan, wayinii, fi zayita ni dhaga'a; isaanis Yezre'el ni dhaga'u. Ani ishee anaaf lafa irratti nan facaasa; ishee araara hin argatin irra nan mararfadha; warra saba koo hin ta'inittis, Ati saba koo ti, nan jedhu; isaanis, Ati Waaqa koo ti, ni jedhu.' Hosea 2:14-23.
>
> "'Guyyaa sanatti, ... haftee Israa'el, warri mana Yaaqoob keessaa hafanii oolanis, ... dhugaadhaan Waaqayyo, Isa Qulqulluu Israa'elitti ni irkatan.' Isaayyaas 10:20. 'Sabaa hundumaa, qomoo hundumaa, afaan hundumaa, fi ummata hundumaa' keessaa warri ergaa kana gammachuudhaan fudhatan ni jiraatu: 'Waaqayyoon sodaa; ulfinas isaaf kennaa; sa'aatiin firdii isaa dhufeera.' Isaan waaqolii sobaa hundumaa, warra lafa kanaan isaan hidhan, irraa ni deebi'u; akkasumas 'Isa samii fi lafa, galaanaa fi burqaawwan bishaanii uume ni waaqeffatu.' Isaan hidhata walxaxaa hundumaa irraa of ni bilisa baasu; fuula addunyaa durattis akka yaadannoo araara Waaqayyoo ta'anii ni dhaabbatu. Ulaagaalee waaqayyoo hundumaaf ajajamoo ta'anii, maleekotaa fi namootaan akka warra 'abboommiiwwan Waaqayyoo fi amantii Yesuus eeggan'itti ni beekamu. Mul'ata Yohaannis 14:6–7, 12.
>
> "'Behold, **the days come**, saith the Lord, that the plowman shall overtake the reaper, and the treader of grapes him that soweth seed; and the mountains shall drop sweet wine, and all the hills shall melt. And **I will bring again the captivity of my people of Israel, and they shall**

> **build the waste cities**, and inhabit them; and they shall plant vineyards, and drink the wine thereof; they shall also make gardens, and eat the fruit of them. And I will plant them upon their land, and they shall no more be pulled up out of their land which I have given them, saith the Lord thy God. Amos 9:13–15.'" *Review and Herald,* February 26, 1914.

Ermiyaas "guyyoota sana booddee" yeroo jedhu, "guyyoonni" hojii Kiristoos mana qulqullummaa Isaa qulqulleessuuf dingatatti gara isaatti dhufuudhaan fakkeeffame dura turan, yeroowwan raajii bara 1798 fi 1844 xumuraman turan. Xumurri guyyoota raajii (yeroowwan) sanaa waggoota afurtamii ja'an Kiristoos keessatti mana qulqullummaa Miilerootaa ijaare sana mallatteesse; Innis Onkololeessa 22, 1844 dingatatti yeroo dhufe, Miilkiyaas boqonnaa sadii, isa jalqabaa fi xumura tajaajila Isaatti yeroo mana qulqullummaa qulqulleessettis raawwate sana, raawwachaa ture.

> "Yommuu Yesuus bittootaa fi gurgurtoota biyya lafaa mana qulqullummaatii keessaa qulqulleessetti, hojii ergamaa Isaa garaa namaa xuraa'ummaa cubbuurraa qulqulleessuuf ta'e labsate,—hawwiiwwan lafaa, fedha ofittummaa, amala hamaa lubbuu mancaasan irraa. Miilkiyaas 3:1–3 caqasame." The Desire of Ages, 161.

Akkasumas, "guyyoota sana booda," Kiristoos mana qulqullummaa Inni ijaare, kan hojii Inni garaa saba Isaa xuraa'ummaa cubbuu irraa qulqulleessuudhaan, yookaan akkuma Ermiyaas ibsutti, seera Isaa garaa isaanii irrattii fi keessa isaanii keessatti barreessuudhaan hojjetu argisiisu sana qulqulleessuuf kaayyeffate.

> Isaanii irratti dogoggora argatee, "Kunoo, guyyoonni dhufu, jedha Gooftaan, yeroo ani mana Israa'elii fi mana Yihuudaa wajjin kakuu haaraa godhu ni dhufa; akka kakuu ani guyyaa ani harka isaanii qabee biyya Gibxii keessaa isaan baasuuf abbootii isaanii wajjin godhe sanaa miti; sababni isaas isaan kakuu koo keessa hin jiraanne, anis isaan hin ilaalle, jedha Gooftaan. Kunoo kakuu ani guyyoota sana booddee mana Israa'el wajjin godhu kana, jedha Gooftaan; seera koo yaada isaanii keessa nan kaa'a, onnee isaanii irrattis nan barreessa; anis isaanii Waaqa nan ta'a, isaanis anaaf saba ni ta'u." Ibroota 8:8–10.

ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ "ସେହି ଦିନଗୁଡ଼ିକ" ଦାନିଏଲଙ୍କ "ଦିନମାନଙ୍କର ଶେଷ" ଥିଲା, ଯାହା 1798 ଓ 1844 ମସିହାରେ ସମାପ୍ତ ହେଲା। ଦାନିଏଲ ଅଧ୍ୟାୟ ଏଗାରର ଚାଳିଶତମ ପଦରେ 1798 ରୁ ଆରମ୍ଭ ହେଉଥିବା ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟ ଶିଙ୍ଗର ରେଖା, ଏକ ଶତ ଚୁଆଳିଶ ହଜାରଙ୍କ ସହ ସ୍ଥାପିତ ହେଉଥିବା ଚୁକ୍ତିଗତ ସମ୍ପର୍କକୁ ଜୋର ଦେଉଛି। ହିବ୍ରୁ ଶବ୍ଦ "lot" ଏକ ଛୋଟ ପଥର ଥିଲା ଯାହା କାହାରେ। ଭାଗ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏଥିଲା। ଦାନିଏଲଙ୍କୁ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ସେ "ଦିନମାନଙ୍କର ଶେଷ" ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇ ବିଶ୍ରାମ କରନ୍ତୁ (ମୃତ୍ୟୁରେ), ଯେତେବେଳେ 1844 ମସିହାରେ ବିଚାର ଆରମ୍ଭ ହେବ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଭାଗ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯିବ।

> Ati hamma bara bara dhumaatti deemi; ati boqotta, dhuma guyyootaattis qooda kee keessatti ni dhaabbatta. Daani'el 12:13.

"Guyyoonni" "dhuma guyyootaa" keessatti ibsaman raajiiwwan yeroo bara 1844tti xumuraman argisiisu; sababiin isaas, sana booda yeroon raajii hin jiraatu ture. Waggoonni kuma lamaa fi dhibba sadii, jechuunis mul'anni mareh kan Kiristoos mana qulqullummaa Isaa keessatti tasa mul'achuu Isaa argisiisu, yeroo sanatti xumuraman; akkasumas, akkuma guyyoonni dheekkamsa

isa jalqabaa yeroo dhumaa bara 1798tti xumuramanii turanitti, waggoonni dheekkamsa isa dhumaa kuma lamaa fi dhibba shanii fi digdama xumuraman. Phaawulos sana booda waa'ee jecha Ermiyaas "Guyyoota sana booda" jedhee caqase sanaa dubbate. Phaawulos jecha Ermiyaas "guyyoota sana booda" jedhu yeroo lama caqasa; sababiin isaas, Phaawulos kakuu "guyyoota sana booda" hundeeffamuuf ture qofa irratti hin dubbatu; kanaa mannaa, wanti caalaatti barbaachisaa ta'e, hojii Kiristoos akka Angafa Lubootaatti raawwatu adda baasee ibsaa jiraachuu isaati.

> Inni aarsaa tokkoon warra qulqulleeffaman bara baraan guutuu godheera. Waaqni Qulqulluunis kana irratti nuuf dhugaa ba'a; erga duraan akkana jedhee dubbatee booddee, "Kunis kakuu ani guyyoota sana booddee isaanii wajjin godhuudha, jedha Gooftaan; seerota koo garaa isaanii keessa nan kaa'a, yaada isaanii irrattis nan barreessa"; akkasumas, "Cubbu isaanii fi jal'ina isaanii kana caalaa hin yaadadhu." Egaa bakka kanaaf dhiifamni jiru, aarsaan cubbuudhaaf itti dabalee hin jiru. Kanaafis, obboloota, dhiiga Yesuusiin Iddoo Hundumaa caalaa Qulqulluutti seenuuf ija jabina waan qabnuuf, karaa haaraa fi jiraataa, inni nuuf qulqulleesse, jechuunis golgaa sanaan, sunis foon isaa dhaan; akkasumas Mana Waaqayyoo irratti lubicha guddaa waan qabnuuf. Ibroota 10:14–21.

Raajii mul'ata mareh kan mul'achuu Kiristoosii raajii waggaa kuma lamaa fi dhibba shanii fi digdamaa kan mul'ata chazon seenaa raajii wajjin walitti hidhan waggoonni dhibba lamaa fi digdamni, jalqaba yeroowwan raajii lamaan sanaa hidhaa fakkeenyaa walitti makamuu namummaa fi waaqummaa bakka bu'u tokkoon walitti hidhu, yookaan walitti qabsiisu; walitti makamuun kunis hojii Kiristoos qulqulleessuu yeroo sochii ergamaa sadaffaatti raawwatamu keessatti hojjetu ta'ee, kakuu Inni warra kuma dhibba tokkoo fi kuma afurtamii afur wajjin galu argamsiisa.

Mul'anni chazon, inni mana qulqullummaa irra ejjetamuu argisiisu, mul'ata ilmaan namootaa warra fincila Addaam iddoo biqiltuu Eeden keessatti raawwate irraa eegalee cubbuudhaan irra ejjetamaniiti; mul'anni kunii fi mul'anni marah, inni hojii Kiristoos kan mana qulqullummaa deebisee dhaabuu fi qulqulleessuu argisiisu, lamaan isaanii Onkoloolessa 22, 1844 raawwatamaniiru. Raajiiwwan dheekkamsa Waaqayyoo kan waggaa kuma lamaa fi dhibba shanii fi digdamaa, raayyaa fi iddoo qulqulluu irra ejjetamuu argisiisan, lama jiru.

Raajiiwwan lamaan sunis dhala namaa hacuucamuu, jechuunis mul'ata marahatiin deebifamee ijaaramuuf jedhu, ni bakka bu'u. Aariin Waaqayyoo lamaan sun ummata Isaa irratti mul'atanis, aarii ilmaan namootaa kufanii irratti dhufu kan argisiisu; innis hojii Kiristoos mana qulqullummaa kufe deebisee ijaaruu fi qulqulleessuun qofa furamee deebifamuu danda'a ture.

Dheekkamsawwan lamaan uumama ol'aanaa fi uumama gadi aanaa ilmaan namaa bakka bu'u. Yeroo kufaatii Addaamitti, uumamni gadi aanaan uumama ol'aanaa irratti olaantummaa argate; kaayyoon Kiristoos ilmaan namaatiif qabu garuu uumamni ol'aanaan uumama gadi aanaa akka bulchu ture. Yeroo kufaatii Addaamitti, uumamni ol'aanaan kajeellaawwan uumama gadi aanaatiif mo'ame; kaayyoon Waaqayyoos faallaa isaatti garagalchame. "Jijjiiramuu" inni Macaafa Qulqulluu keessatti dubbatamu kanuma jechuu dha. Jijjiiramuu jechuun uumamni ol'aanaan

aangoo uumama gadi aanaa bulchuu isaa akka deebifatu ta’uu dha. Jijjiiruun jechuun faallaa isaatti garagalchuu yookiin gubbaa fi jala wal jijjiiruu dha.

Dheekkamsi jalqabaa mootummaa kaabaa irratti dhufe, dheekkamsa uumama gadi aanaa isa yeroo kufaatiitti uumama olaanaa of jala galche irratti dhufe ture. Dheekkamsi sun dursee kan dhufe, Kiristoos hojii furii bakka inni jalqaba itti jalqabe sanumatti waan harkatti fudhateef ture; innis hawwii hamaa uumama gadi aanaa, jechuunis hawwii hamaa fedhii nyaataatiin jalqabe. Kiristoos hojii Isaa guyyaa afurtama soomuudhaan jalqabe.

> “Kiristoos karoorri fayyinaa milkaa’inaan akka itti fufuuf hojii furii namaa badiinni itti jalqabe sanuma irraa jalqabuun akka isa barbaachisu ni beeka ture. Aadam fedhii nyaataatti of kenneen kufe. Namni seera Waaqayyoo dhaga’uun akka isa irra jiru akka isatti jabeessuudhaaf, Kiristoos hojii furii Isaa amala qaamaa namaa haaromsuudhaan jalqabe. Gadi-bu’iinsi safuu fi manca’iinsi sanyii namaa irra caalaan isaanii fedhii nyaataa jal’ifameef of kennuu irraa maddu.” Testimonies, volume 3, 486.

Dheekkamsi inni lammaffaan uumama isa ol’aanaa, isa mootummaa kibbaatiin bakka buufame irratti ture; Yerusaalem, magaalaan Waaqayyo maqaa Isaa achi kaa’uuf filate, mootummaa kana keessatti argamti. Hojiin Kiristoos Onkololeessa 22, 1844 hojjechuuf akeekee fi hojiin Inni amma raawwachaa jiru uleewwan Hisqi’eel lamaanitiin bakka buufamu.

Yommuu uleen lamaan Hisqi’eel walitti makamanitti bara baraan ule tokko ta’an, kun kakuu isa Kiristoos cubbuu saba Isaa irraa bara baraan balleessu ittiin agarsiisudha; akkasumas uumamni ol’aanaan fi uumamni gadi-aanaan gara sirna isaanii isa sirrii, isa sadarkaa irratti hundaa’eetti deebi’u; namoonnis ammas guutuu ta’u. Haala nama hin geeddaramne keessatti, uumamni namaa isa gadi-aanaan, dheekkamsa isa jalqabaatiin fakkeeffame, uumama namaa isa ol’aanaa, dheekkamsa isa dhumaatiin fakkeeffame, irratti mootummaa qaba ture. Kanaafuu, dheekkamsi inni jalqabaa mootummaa kaabaa irratti ture; mootummaa kibbaa immoo teessuma lafaatiin isa “ol” ture.

Waggoonni dhibba lamaa fi digdama, jalqaboota isaanii waloo keessatti mul’atawwan lamaan marah fi chazon Waaqummaa fi namummaa wajjin walitti hidhan, yeroo Kiristoos hojii ergamaa sadaffaa namoota kuma dhibba tokkoo fi afurtamii afur wajjin xumuru, lamaan isaanii iyyuu ulee tokko ta’anii walitti dhufu. Raajiin dheekkamsa isa dhumaa mootummaa kibbaa irratti dhufuu, raajii mul’achuu isa bara 1844tti wajjin kan walitti hidhamuudha; sababiin isaas, kakuun yeroo qalbii geeddarannaatti sammuu haaraa ni kenna, qaamni haaraan (mootummaan kaabaa) garuu yeroo Dhufaatii Lammaffaa qofatti, liphsuu ijaa keessatti, deebifama.

Daani’el boqonnaa kudha tokko keessatti lakkoofsi afurtamni yeroowwan dhumaa lamaan adda baasa; akkas gochuudhaanis, seenaa bineensa lafaa isa Mul’ata boqonnaa kudha sadii keessatti ibsame sanaa keessatti, sarara seenaa raajii isa keessaa fi isa alaa cimsee addeessa. Dhugaawwan lakkoofsa kana keessatti chaappaan irraa hiikamu, sararoota dhugaa keessaa fi alaa lamaan, warra Kiristoos saba Isaa keessatti adda baasuu fi raawwachuuf dhufe, bakka bu’u. Dhugaan namummaan waaqummaa wajjin walitti hidhame cubbuu akka hin hojjenne ibsu, ifa bu’aa chaappaan beekumsa irraa hiikamuun argamu wajjin walqabatu keessatti fakkeeffama; dhugaa

keessaa saba Waaqayyoo guyyoota dhumaa keessa jiraniis bakka bu’a. Ifni waraana humnoota addunyaa gara Armaagedoonitti geessan gidduutti geggeeffamuun fakkeeffamu, dhugaa alaa saba Waaqayyoo guyyoota dhumaa keessa jiraniiti.

Qo'annoo itti aanu keessatti qorannaa kana itti fufna.

> Dubbiin Waaqayyoo ammas natti dhufe; innis akkana jedhe: “Ati yaa ilma namaa, ulee tokko fudhadhuutii irratti, ‘Yihuudaadhaaf, ijoollee Israa’el warra isa wajjin jiranis’ jedhii barreessi; ergasii ulee biraa fudhadhuutii irratti, ‘Yoseefiif, jechuun ulee Efreem, mana Israa’el hundumaafis warra isa wajjin jiran’ jedhii barreessi. Isaanis walitti maxxansiitii ulee tokko godhi; harka kee keessattis tokko ta’u. “Ijoolleen saba keetii yommuu si dubbisanii, ‘Kunniin maal akka ta’an nu hin argisiiftuu ree?’ jedhanitti, akkana jedhiin; ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Kunoo, ani ulee Yoseef isa harka Efreem keessa jiru, gosoota Israa’el warra isa wajjin jiranis nan fudhadha; isa wajjinis, jechuun ulee Yihuudaa wajjin nan walitti qaba; ulee tokko nan godha; isaanis harka koo keessatti tokko ta’u.’ Uleewwan ati irratti barreessites ija isaanii duratti harka kee keessa haa jiraatan. “Isaaniinis akkana jedhi; ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Kunoo, ani ijoollee Israa’el saboota ormootaa keessaa, iddoo isaan dhaqan hundumaa keessaa nan fudhadha; gama hundumaan walitti isaan nan qaba; gara biyya isaanii keessaas isaan nan fida. Ani biyyattii keessatti, tulluuwwan Israa’el irratti, saba tokko isaan nan godha; mootii tokkos hunduma isaanii irratti mootii ta’a; isaan si’achi deebi’anii saba lama hin ta’an; mootummaa lamaattis gargar hin qoodaman. Isaan si’achi waaqota isaanii tolfamoo, wantoota isaanii jibbisiisoo, yookaan yakka isaanii kaminiyyuu of hin xureessan; ani garuu iddoo jireenya isaanii hundumaa isa keessatti cubbuu hojjetan keessaa isaan nan oolcha, isaan nan qulqulleessa; akkasumas isaan saba koo ta’u, anis Waaqa isaanii nan ta’a. “Tajaajilaan koo Daawit isaan irratti mootii ta’a; hundumti isaanii tiksee tokko qabaatu; isaanis murtii koo keessa ni deddeebi’u; sirna koo ni eegu; ni hojjatus. Isaan biyyattii ani tajaajilaa koo Yaaqoobitti kenne, kan abbootiin keessan keessa jiraatan sana keessa ni jiraatu; isaanis, ijoolleen isaanii fi ijoolleen ijoollee isaanii, bara baraan achi keessa ni jiraatu; tajaajilaan koo Daawitis bara baraan bulchaa isaanii ta’a. “Ammas ani isaanii wajjin kakuu nagaa nan godha; inni kakuu bara baraa ta’ee isaanii wajjin ni jiraata; ani iddoo isaanii nan dhaaba, isaan nan baay’isa, mana qulqullummaa koos bara baraan gidduu isaanii nan dhaaba. Dunkaanakoon koos isaanii wajjin ni ta’a; eeyyee, ani Waaqa isaanii nan ta’a; isaanis saba koo ta’u. Saboonni ormootaas, yommuu mana qulqullummaa koo bara baraan gidduu isaanii ta’etti, ani Waaqayyo Israa’elin kan qulqulleessu ta’uu koo ni beeku.’” Hisqi’el 37:15–28.